בס"ד

גליון 37

דעם רבינ'ס מעשיות

ספורי מעשיות משנים קדמוניות
מרבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

די מעשה מיט די בחינות
באידיש

מַעֲשֶׂה י"ג
פוּן "דִי זִיבְּן בֶּעטְלֶערְס" (8)

רֶמָזֵי הַמַעְשִׂיוֹת

די סיפורי מעשיות וואס דער הייליגער רבי האט דערציילט זענען קודש קדשים, זיין כוונה איז געווען אונז צו אויפוועקן פון טיפן שלאף, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט אז "די סיפורי מעשיות זענען מסוגל צו אויפוועקן פון שלאף.

דער הייליגער רבי האט געזאגט אז אין יעדע ווארט פון די הייליגע מעשיות זענען באהאלטן סודות התורה, און אפילו א פשוטער מענטש וואס וועט עס לערנען, קען ארויס נעמען פון דעם מוסר און התעוררות צו השם יתברך.

הֶמְשֵׁךְ פֶּרֶק ח – זֶעקְסְטְן טָאג
– דֶער בֶּעטְלֶער אָן הֶענְט –

[רוֹב פוּן דָא אוּן וַוייטֶער, אוּן אַזוֹי אוֹיךְ רוֹב פֶּרֶק י – אִיז אִיבֶּערְגֶעזֶעצְט פוּנֶעם 'סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת' אוֹיף 'לָשׁוֹן־הַקוֹדֶשׁ' – וַוייל רַבִּי נָתָן ז"ל הָאט דָאס נִישְׁט גֶעשְׁרִיבְּן אוֹיף אִידִישׁ – אוּן נָאר דִי שְׁטִיקְלֶעךְ וָואס זֶענֶען גֶעדְרוּקְט מִיט גְרֶעסֶערֶע אוֹתִיּוֹת, אִיז דֶעם רֶבִּינְ'ס לָשׁוֹן וָואס רַבִּי נָתָן ז"ל הָאט דָאס יָא גֶעשְׁרִיבְּן אוֹיף אִידִישׁ]

[אוֹת יא] דִי [דָאזִיגֶע] **מַעֲשֶׂה, אִיז מִיר זֵייעֶר שְׁוֶוער צוּ דֶערְצֵיילְן – נָאר וַוייל אִיךְ הָאבּ זִי שׁוֹין אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ דֶערְצֵיילְן, מוּז אִיךְ זִי שׁוֹין אוֹיסְפִירְן!**

אִין דֶער [דָאזִיגֶער] **מַעֲשֶׂה, אִיז נִישְׁט פַארְהַאנְדְן אֵיין וָוארְט, וָואס סְ'זָאל דֶערִינֶען נִישְׁט זַיין אַ כַּוָּונָה. אוּן וֶוער סְ'אִיז אַ בָּקִי אוּן גֶענִיט** [בַּאקַאנְט] **אִין סְפָרִים, קֶען עֶפֶּעס פַארְשְׁטֵיין, עֶפֶּעס וִוינְקֶען** [רְמָזִים]**!**

אוּן דִי [זַאךְ פוּן דִי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְטֶע] **'פַּיילְן', וָואס דֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט** [אוֹיבְן אוֹת ב]**: "אַז עֶר קֶען פַּיילְן צוּרִיקְצִיעֶן"! – דָאס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק** [דְּבָרִים לב, מא]**:** ["וְתֹאחֵז בְּמִשְׁפָּט יָדִי"] **וְכוּ'!**

[אוּן אַזוֹי־וִוי רַשִׁ"י עֶרְקְלֶערְט דָארְט: "אַז אַ בָּשָׂר־וָדָם וָואס שִׁיסְט אַ פַּייל, קֶען עֶר דָאס נָאכְדֶעם נִישְׁט צוּרִיקְצִיעֶן! – אָבֶּער אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער שִׁיסְט אַ פַּייל, קֶען עֶר דָאס יָא נָאכְדֶעם צוּרִיקְצִיעֶן"]!

אוּן דִי [בְּחִינָה פוּן דִי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְטֶע] **'צְדָקָה' – וָואס דָאס אִיז אַקֶעגְן דִי 'מוֹיעֶרְן פוּן וַואסֶער'** [וָואס דָאס זֶענֶען דִי 'כְוַואלְיֶעס פוּן יַם' – וִוי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְט אוֹת ט]! **– דָאס שְׁטֵייט אוֹיךְ אִין אַ פָּסוּק** [יְשַׁעְיָה מח, יח]**: "וְצִדְקָתְךָ כְּגַלֵּי הַיָּם"!**

[אוּן דִי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְטֶע 'וִוינְט', וָואס דֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט [אוֹיבְן אוֹת ה]: "אַז עֶר קֶען פַארְהַאלְטְן דֶעם 'שְׁטוּרֶעם־וִוינְט' מִיט דִי 'הֶענְט'"! – דָאס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק [מִשְׁלֵי ל, ד]: **"מִי אָסַף רוּחַ בְּחָפְנָיו"! "וֶוער הָאט אַייְנְגֶעזַאמֶעלְט 'וִוינְט' אִין זַיינֶע הֶענְט"!** – וָואס דָאס אִיז דִי בְּחִינָה פוּן 'נְגִינָה', וִוי עֶרְקְלֶערְט אוֹיף אַ אַנְדֶערְן פְּלַאץ [לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן ח"א נד]]!

אוּן דִי 'צֶען עֶרְלֵיי דְפִיקִין', אוּן 'צֶען עֶרְלֵיי נִיגוּנִים' – דָאס שְׁטֵייט אוֹיךְ אִין 'זוֹהַר'! [ח"ג רטו: תִּקּוּנֵי־זֹהַר ע: קה־קח – דָאס אִיז עֶרְקְלֶערְט אִין לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן ח"ב תּוֹרָה כד, "מִצְוָה גְּדוֹלָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד"].

[דִי אַלֶע פְרִיעֶרְדֶערְמַאנְטֶע רְמָזִים, הָאבְּן מִיר בְּפֵירוּשׁ גֶעהֶערְט פוּנֶעם רֶבִּי'ן]! – **לוּשְׁמִיר** [נָאר] **'וֶוער', אוּן 'וֶוען', אוּן 'וָואס'** [דָאס אִיז שׁוֹין זֵייעֶר טִיף]**!**

(וַוייטֶער הָאט עֶר שׁוֹין נִישְׁט גֶעזָאגְט – כְּלוֹמַר [דִי עֶצֶם גּוּף פוּן דִי מַעֲשֶׂה – דָאס הֵייסְט]: 'וֶוער' [עֶס] זֶענֶען דִי אַלֶע [אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְטֶע]?! – אוּן 'וָואס' אִיז דָאס?! – אוּן 'וֶוען' אִיז דָאס אַלְץ גֶעוֶוען?! – דָאס קֶען מֶען נִישְׁט וִויסְן! [סְ'אִיז זֵייעֶר טִיף צוּ דֶערְגְרֵייכְן])!

פֶּרֶק ט – זִיבֶּעטְן טָאג
– דֶער בֶּעטְלֶער אָן פִּיס –

[אוֹת א] דֶעם 'אוֹיסְפִיר' פוּן דֶער מַעֲשֶׂה, דְהַיְינוּ: וָואס סְ'אִיז גֶעוֶוען אִין דֶעם 'זִיבֶּעטְן־טָאג', מִיט דֶעם 'בֶּעטְלֶער' וָואס 'אָן־פִּיס' – אוּן [אוֹיךְ] **דֶעם 'אוֹיסְפִיר' פוּן דֶעם** [אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְטְן] **'בֶּן־מֶלֶךְ', וָואס דֶערְפוּן הָאט זִיךְ אָנְגֶעהוֹיבְּן דִי מַעֲשֶׂה – דָאס הָאט עֶר נִישְׁט דֶערְצֵיילְט!** [מִיר הָאבְּן נִישְׁט זוֹכֶה גֶעוֶוען דָאס צוּ הֶערְן]!

אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט: "[אַז] **עֶר וֶועט דָאס שׁוֹין** [מֶער] **נִישְׁט דֶערְצֵיילְן! – אוּן** [דָאס אִיז אַ גְרוֹיסֶער שָׁאדְן! – וַוייל] **מְ'וֶועט דָאס שׁוֹין נִישְׁט** [זוֹכֶה זַיין מֶער צוּ] **הֶערְן, בִּיז מָשִׁיחַ וֶועט קוּמֶען, בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן"!**

– פֶּרֶק י –
רְמָזִים פוּן רַבֵּינוּ ז"ל אוֹיף דִי מַעֲשֶׂה

[אוֹת א] (דָאס הָאט עֶר אוֹיךְ גֶעזָאגְט): **"אַז אִיךְ זָאל מֶער נִישְׁט וִויסְן קַיין שׁוּם** [אַנְדֶערֶע] **זַאךְ, נָאר דִי** [דָאזִיגֶע] **מַעֲשֶׂה – וָואלְט אִיךְ אוֹיךְ** [זֵייעֶר] **אַ** [גְרוֹיסֶע] **וִוילְד חִידוּשׁ גֶעוֶוען!** [אַזוֹי הָאט עֶר בְּפֵירוּשׁ גֶעזָאגְט]! **– וָוארְן דִי** [דָאזִיגֶע] **מַעֲשֶׂה, אִיז אַ וִוילְד** [וואוּנְדֶערְלִיכֶע] **חִידוּשׁ זֵייעֶר! –** [אוּן] **סְ'אִיז אִין אִיר דָא: זֵייעֶר פִיל מוּסָר, אוּן אַסַאךְ תּוֹרָה!**

וָוארְן סְ'אִיז אִין דֶער [דָאזִיגֶער] **מַעֲשֶׂה דָא, אַסאַךְ תּוֹרוֹת! - און זִי שְׁמוּעֶסְט** [אוֹיךְ] **פוּן אַסאַךְ 'צַדִיקִים-קַדְמוֹנִים'! - פוּן 'דָוִד-הַמֶּלֶךְ' עָלָיו-הַשָּׁלוֹם!**

וָוארְן 'דָוִד-הַמֶּלֶךְ' [עָלָיו-הַשָּׁלוֹם] **אִיז גֶעשְׁטַאנֶען אִין עֶק וֶועלְט, און הָאט גֶעשְׁרִיגְן צוּ דֶעם 'קְוַואל' וָואס סְ'גֵייט אַרוֹיס פוּן דֶעם 'שְׁטֵיין', וָואס אוֹיף דֶעם 'בַּארְג', כַּנַ"ל** [וִוי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְט, בַּיים דְרִיטְן-טָאג - פֶּרֶק ה אוֹת ג] **- אַזוֹי-וִוי אִין תְּהִלִּים שְׁטֵייט** [תְּהִלִּים סא, ג]**: "מִקְצֵה הָאָרֶץ אֵלֶיךָ אֶקְרָא בַּעֲטֹף לִבִּי, בְּצוּר יָרוּם מִמֶּנִּי תַנְחֵנִי" וְכוּ'!**

[פוּן אַנְדֶערְן 'עֶק וֶועלְט', פוּנֶעם 'גָלוּת פְּלִשְׁתִּים' וַוייט פוּן 'אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל', רוּף אִיךְ צוּ דִיר, וֶוען מַיין 'הַארְץ' אִיז פַארְוִויקְלְט פוּן צָרוֹת - אַז דוּ זָאלְסְט מִיר פִירְן אוֹיפְן 'שְׁטֵיין' וָואס אִיז הֶעכֶער און שְׁטֶערְקֶער פוּן מִיר! - דָאס הֵייסְט: אַז אִיךְ זָאל בַּאזִיגְן מַיינֶע 'פַיינְט' דִי 'גִבּוֹרִים' וָואס זֶענֶען שְׁטֶערְקֶער פוּן מִיר]!

דָאס אַלֶעס הָאבְּן מִיר גֶעהֶערְט בְּפֵירוּשׁ פוּנֶעם רֶבִּינְ'ס מוֹיל! - און וָואס מִיר פַארְשְׁטֵייעֶן פוּן זַיינֶע וֶוערְטֶער אִיז: אַז 'דָוִד-הַמֶּלֶךְ' עָלָיו-הַשָּׁלוֹם, אִיז דִי בְּחִינָה פוּנֶעם 'הַארְץ', וִוי עֶס וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט! - און אוֹיף אִים אִיז מְרוּמָז אִין דִי מַעֲשֶׂה [אוֹיבְן פֶּרֶק ה אוֹת ג]: דִי זַאךְ פוּן דֶעם 'הַארְץ פוּן דֶער וֶועלְט', וָואס דָאס שְׁטֵייט אִין דֶעם אַנְדֶערְן עֶק פוּן דֶער וֶועלְט, אַקֶעגְן דֶעם 'קְוַואל', און זִי שְׁרֵייט און בֶּענְקְט שְׁטֶענְדִיג וְכוּ' [אַז סְ'זָאל קוּמֶען צוּ דֶעם 'קְוַואל'!]!

און דִי דָאזִיגֶע רֵייד - זֶענֶען נָאךְ אַלְץ פַארְהוֹילְן! - ווָאוֹיל אִיז דֶער וָואס וֶועט זוֹכֶה זַיין צוּ מַשִׂיג זַיין דִי סוֹדוֹת פוּן דִי מַעֲשֶׂה!

דִי זַאךְ פוּן 'דָוִד-הַמֶּלֶךְ' [און דֶעם אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְטְן פָּסוּק: "מִקְצֵה הָאָרֶץ", וָואס דָאס אִיז מְרוּמָז אִין דִי מַעֲשֶׂה] **- דָאס קֶער** [בַּאלַאנְגְט] **צוּם 'דְרִיטְן-טָאג'! - וָוארְן דָארְט שְׁמוּעֶסְט** [מֶען] **פוּן דֶעם 'הַארְץ', און פוּן דֶעם 'קְוַואל'!**

[אוֹת ב] אִין דֶער 'מַעֲשֶׂה', אִיז פַארְהַאנְדְן זֵייעֶר זֵייעֶר גְרוֹיסֶע 'סוֹדוֹת-הַתּוֹרָה', פוּן דֶעם 'אָנְהֵייבּ' בִּיז אִין 'אוֹיסְלָאז'.

אַלֶע [דְרַייצְן] **מַעֲשִׂיוֹת פוּן דֶעם** [דָאזִיגְן הֵיילִיגְן] **סֵפֶר** ['סִפּוּרֵי-מַעֲשִׂיוֹת'], **זֶענֶען דוּרְךְ** [לוֹיטֶער] **גְרוֹיסֶע 'סוֹדוֹת-הַתּוֹרָה' - אִיטְלֶעכְס וָוארְט, און אִיטְלֶעכֶע זַאךְ, מֵיינְט מֶען גָאר עֶפֶּעס אַנְדֶערְשׁ! - און דִי** [דָאזִיגֶע] **מַעֲשֶׂה, אִיז גְרֶעסֶער פוּן אַלֶע"!**

זֶעה דָארְט [אוֹיבְן בַּיי דִי מַעֲשֶׂה]! - וֶועסְטוּ זֶעהְן וואוּנְדֶער, וִויאַזוֹי אִין יֶעדֶע זַאךְ פוּן דִי מַעֲשֶׂה, אִיז מְרוּמָז וואוּנְדֶערְלִיכֶע זַאכְן! - און אִין דֶעם גְרוֹיסְקֵייט און פָּארְכְטִיגְקֵייט פוּנֶעם דָאזִיגְן מַעֲשֶׂה, אִיז בִּכְלַל נִישְׁט מֶעגְלִיךְ צוּ רֶעדְן - וַוייל זִי אִיז הֶעכֶער אַלֶעס!

אַשְׁרֵי! אַשְׁרֵי! ווָאוֹיל אִיז דֶער וָואס וֶועט זוֹכֶה זַיין - אֲפִילוּ אוֹיף 'יֶענֶער וֶועלְט' - צוּ פַארְשְׁטֵיין דֶערִין, אֲפִילוּ אַבִּיסְל אַבִּיסְל!

און וֶוער סְ'הָאט אַ מֹחַ אִין זַיין קָאפּ - וֶועט זִיךְ אוֹיפְשְׁטֶעלְן דָאס הָאר פוּן זַיין קָאפּ! - און וֶועט אַבִּיסְל פַארְשְׁטֵיין, דִי גְרוֹיסְקֵייט פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן! און דִי גְרוֹיסְקֵייט פוּן דִי אֶמֶתְ'ע צַדִיקִים! - וֶוען עֶר וֶועט גוּט קוּקְן אִינֶעם דָאזִיגְן פָּארְכְטִיגְן מַעֲשֶׂה - וָואס אַזוֹינְס אִיז נָאךְ נִישְׁט גֶעהֶערְט גֶעוָוארְן!

*

דִי זַאךְ פוּנֶעם אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְטְן פָּסוּק: **"מִקְצֵה הָאָרֶץ"**, וָואס בַּאלַאנְגְט צוּם מַעֲשֶׂה פוּנֶעם דְרִיטְן טָאג, וִוי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְט - דָאס הָאבּ אִיךְ קְלָאר גֶעהֶערְט פוּנֶעם רֶבִּינְ'ס הֵיילִיגְן פָּארְכְטִיגְן מוֹיל, זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה!

[אוֹת ג] נָאךְ זֶעה! אַ זַאךְ וָואס אִיךְ הָאבּ נָאכְדֶעם גֶעפוּנֶען: אַז רוֹב רֵייד פוּנֶעם דָאזִיגְן קַאפִּיטְל תְּהִלִּים ס"א וָואס דָארְטְן שְׁטֵייט דֶעם דָאזִיגְן פָּסוּק - שְׁמוּעֶסְט דָארְט פוּן דִי רְמָזִים, פוּן דִי שְׁטַארְקֶע סוֹדוֹת פוּנֶעם מַעֲשֶׂה פוּנֶעם אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְטְן 'דְרִיטְן טָאג'!

*

"יָמִים עַל יְמֵי מֶלֶךְ תּוֹסִיף" וְכוּ' [תְּהִלִּים סא, ז]**! "'דָוִד-הַמֶּלֶךְ' בֶּעט זִיךְ בַּיים אֵייבֶּערְשְׁטְן: זָאלְסְט פַארְמֶערְן טֶעג, אוֹיף דִי טֶעג פוּנֶעם 'קֶענִיג'"** [דָאס הֵייסְט: פַאר מִיר 'דָוִד-הַמֶּלֶךְ']**!**

וַוייל עֶר דַארְף שְׁטֶענְדִיג, אַז מְ'זָאל אִים פַארְמֶערְן טֶעג, צוּ זַיינֶע טֶעג!

[דָאס אִיז מְרַמֵז וָואס שְׁטֵייט אוֹיבְן בַּיים דְרִיטְן טָאג: אַז דֶער 'אֶמֶתְ'ר אִישׁ-חֶסֶד' שֶׁענְקְט אַ 'טָאג' פַאר דֶעם 'הַארְץ' - און דָאס 'הַארְץ' שֶׁענְקְט דֶעם 'טָאג' פַאר דֶעם 'קְוַואל' - אַזוֹי הָאט שׁוֹין וִוידֶער דֶער 'קְוַואל' אַ 'זְמַן' וְכוּ' וְכוּ' - וִוי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְט, פֶּרֶק ה אוֹת ג]!

*

"חֶסֶד וֶאֱמֶת מַן יִנְצְרוּהוּ" [תְּהִלִּים סא, ח]**! "דִי 'חֶסֶד' און 'אֱמֶת' פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, זָאל זַיין אָנְגֶעגְרֵייט אִים צוּ הִיטְן"!**

דָאס אִיז [מְרַמֵז, אוֹיף] דֶער 'גְרוֹיסֶער מַאן', דֶער 'אֱמֶת'ר אִישׁ־חֶסֶד'! - וַוייל גָאר דֶער 'זְמַן' אוּן דִי 'טֶעג', וֶוערְט דָאךְ אַלְץ דוּרְךְ דֶער 'גְרוֹיסֶער מַאן', וָואס עֶר אִיז דֶער 'אֱמֶת'ר אִישׁ־חֶסֶד'! - וִוי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְט אִינֶעם אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְטְן מַעֲשֶׂה [בַּיים דְרִיטְן טָאג - פֶּרֶק ה אוֹת ד]!

אוּן 'עֶר' [דֶער 'גְרוֹיסֶער מַאן', דֶער 'אֱמֶת'ר אִישׁ־חֶסֶד'] גִיבְּט אוּן פַארְמֶערְט יֶעדְן מָאל, **"יָמִים עַל יְמֵי מֶלֶךְ"! - נָאךְ 'טֶעג', אוֹיף דִי 'טֶעג פוּנֶעם קֶענִיג'!** - וָואס דָאס אִיז דִי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְטֶע 'הַארְץ' [פֶּרֶק ה אוֹת ג]! - דָאס אִיז דִי בְּחִינָה פוּן 'דָוִד־הַמֶלֶךְ' עָלָיו־הַשָׁלוֹם!

[אַזוֹי וִוי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְט דָארְט בַּיים דְרִיטְן טָאג, פֶּרֶק ה אוֹת ד: אַז גָאר דָאס 'זְמַן' מִיט דִי 'טֶעג', וֶוערְן דוּרְךְ דֶעם 'גְרוֹיסְן מַאן', דֶער 'אֱמֶת'ר אִישׁ־חֶסֶד', וָואס עֶר שֶׁענְקְט אַ 'טָאג' פַאר דֶעם 'הַארְץ', אוּן דָאס 'הַארְץ' שֶׁענְקְט דָאס פַארְן 'קְוַואל']!

אוּן דָאס הֵייסְט: **"יִנְצְרֻהוּ"! "עֶר הִיט אִים אָפּ"!** - וַוייל עֶר הִיט דָאס אָפּ, אַז בַּאלְד וִוי סְ'קוּמְט דֶער 'טָאג' גָאר צוּם סוֹף, נָאר עֶר זָאל זִיךְ אוֹיסְלָאזְן [אוּן דַאן וֶועט דֶער 'קְוַואל' שׁוֹין קֵיין 'טָאג' נִישְׁט הָאבְּן], בְּמֵילָא וֶועט דֶער 'קְוַואל' אַוֶועקְגֵיין פוּן דֶער וֶועלְט, אוּן אַזוֹי אוֹיךְ דָאס 'הַארְץ', אוּן דֶער 'גַאנְצֶער וֶועלְט' [וֶועט] חַס־וְשָׁלוֹם [חָרוּב וֶוערְן]! - דַאן טוּט דָאס דֶער 'אֱמֶת'ר אִישׁ־חֶסֶד' אָפְּהִיטְן אוּן אַכְט גֶעבְּן דֶערוֹיף, אוּן עֶר שֶׁענְקְט אַ 'טָאג' פַאר דֶעם 'הַארְצְן' וְכוּ' וְכוּ' [וִוי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְט - פֶּרֶק ה אוֹת ג־ד]!

*

אוּן דָאס זָאגְט דָארְט דֶער פָּסוּק [תְּהִלִּים סא, ט]: **"כֵּן אֲזַמְּרָה שִׁמְךָ לָעַד לְשַׁלְּמִי נְדָרַי יוֹם יוֹם"! "אַזוֹי וֶועל אִיךְ זִינְגֶען אוּן לוֹיבְּן אֵייבִּיג דַיין נָאמֶען, וֶוען אִיךְ וֶועל בַּאצָאלְן מַיינֶע נְדָרִים יֶעדְן טָאג"!**

וַוייל יֶעדְן 'טָאג' אוּן 'טָאג' וָואס עֶר גִיבְּט אִים [וָואס דֶער 'אֱמֶת'ר אִישׁ־חֶסֶד' שֶׁענְקְט פַארְן 'הַארְץ'] - קוּמְט אָן מִיט 'לִידֶער' אוּן 'שִׁירִים' וְכוּ' - וִוי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְט [פֶּרֶק ה אוֹת ג־ד]!

*

"אֶחֱסֶה בְסֵתֶר כְּנָפֶיךָ סֶּלָה" [תְּהִלִּים סא, ה]**! "אִיךְ זָאל אֵייבִּיג זַיין בַּאשִׁיצְט, אִין דִי בַּאהֶעלְטֶענִישׁ פוּן דַיינֶע פְלִיגְל"!**

וַוייל וֶוען דֶער אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְטֶער 'הַארְץ' בַּאדַארְף זִיךְ אָפְּרוּעֶן [זִיךְ אָפְּסַאפְּן־אָפְּכַאפְּן פוּן אִיר שְׁוַואכְקֵייט] - דַאן קוּמְט אַ 'גְרוֹיסֶער פוֹיגְל', אוּן פַארְשְׁפְּרֵייט זַיינֶע 'פְלִיגְל' אוֹיף אִים [אוּן פַארְשְׁטֶעלְט אִים פוּנֶעם זוּן וְכוּ' - וִוי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְט, פֶּרֶק ה אוֹת ג]! - אוּן דָאס מֵיינְט דֶער פָּסוּק: **"אֶחֱסֶה בְסֵתֶר כְּנָפֶיךָ סֶּלָה"!**

[אוֹת ד] דָאס בַּאלַאנְגְט צוּם 'עֶרְשְׁטְן טָאג'

[דֶער בְּלִינְדֶער בֶּעטְלֶער]! [בַּיי] **דִי זַאךְ פוּן דִי 'זְקֵנִים'** [פֶּרֶק ג אוֹת ב־ג], **וָואס יֶעדֶער אֵיינֶער פוּן זֵיי הָאט זִיךְ בַּארִימְט, וָואס עֶר גֶעדֶענְקְט אַלְץ** [אַ עֶלְטֶערֶע מַעֲשֶׂה פוּנֶעם פְרִיעֶרְדִיגְן זָקֵן]! - **אַז דֶער גֶעדֶענְקְט נָאךְ אֲפִילוּ, אַז מְ'הָאט אִים 'אָפְּגֶעשְׁנִיטְן דֶעם נָאפְּל' וְכוּ'! אוּן דֶער 'דָאזִיגֶער זָקֵן' אִיז גֶעוֶוען דֶער יוּנְגְסְטֶער פוּן צְווִישְׁן זֵיי וְכוּ'!** - אוֹיף דֶעם הָאט רַבֵּינוּ זַ"ל גֶעזָאגְט: אַז אִין 'יְרוּשַׁלְמִי' [כְּתֻבּוֹת פ"ה ה"ו] שְׁטֵייט אַזַא עֶנְלִיכֶע זַאךְ: **"אַז 'שְׁמוּאֵל' הָאט זִיךְ בַּארִימְט: אַז עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ וְכוּ'"!** (דָאס אִיז אַרָאפְּגֶעבְּרֶענְגְט אִין 'לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת', הִלְכוֹת תְּפִלִּין, הֲלָכָה ה, בַּיים סוֹף).

[אוֹת ה] וֶוער קֶען לוֹיבְּן?! וֶוער קֶען דֶערְצֵיילְן?! וֶוער קֶען אָפְּשַׁאצְן?!

- אֲפִילוּ נָאר אַ טֵייל, אֵיינְס פוּן טוֹיזְנְטֶער־טוֹיזְנְטֶער אוּן צֶענְדְלִיגֶע־טוֹיזְנְטֶער, פוּן אַ קְלֵיינֶעם שַׁיין, פוּן דִי 'וואוּנְדֶערְלִיכֶע־וואוּנְדֶערְלִיכֶע רְמָזִים' פוּן דִי 'זֵייעֶר־זֵייעֶר שְׁטַארְקֶע פָארְבְּטִיגֶע סוֹדוֹת', פוּנֶעם דָאזִיגְן פָארְבְּטִיגְן מַעֲשֶׂה - וָואס זִי אִיז פִיל מִיט סוֹדֵי־סוֹדוֹת, פוּן אָנְהֵייבּ בִּיזְן סוֹף!

וּ"מַשְׂכִּיל עַל דָּבָר יִמְצָא טוֹב" [מִשְׁלֵי טז, כ]**! "אוּן דֶער וָואס קְלִיגְט מִיט זַיין שֵׂכֶל אוֹיף יֶעדֶע זַאךְ, וֶועט גֶעפִינֶען גוּטְס"!** - עֶר וֶועט גֶעפִינֶען אַ 'הִתְנוֹצְצוּת', אַ 'שַׁיין', פוּן 'עֶפֶּעס רְמָזִים', לוֹיט זַיין שְׂטֵייגֶער!

[הוֹסָפָה צוּם זֶעקְסְטְן טָאג - פוּן 'שִׂיחוֹת־הָרַ"ן' סִימָן רעג]

רַבֵּינוּ זַ"ל הָאט גֶעזָאגְט: **עֶס אִיז אַ גוּט פַארְן מֶענְטְשׁ, זִיךְ אַיינְגֶעוואוֹיגֶען, עֶר זָאל זִיךְ אוֹיפְלֶעבְּן מִיט עֶפֶּעס אַ נִיגוּן'!** - וַוייל אַ 'נִיגוּן', אִיז זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶע אוּן הוֹיכֶע זַאךְ! אוּן סְ'הָאט אַ גְרוֹיסְן כֹּחַ צוּ דֶערְוֶועקְן אוּן צוּצִיעֶן דָאס הַארְץ פוּנֶעם מֶענְטְשׁ, צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן! - אוּן אֲפִילוּ וֶוער סְ'קֶען נִישְׁט זִינְגֶען - פוּנְדֶעסְטְוֶועגְן דָאךְ! בַּיי זִיךְ אִין שְׁטוּבּ, אוּן וֶוען עֶר אִיז צְווִישְׁן זִיךְ אַלֵיין, קֶען עֶר זִיךְ דַאן אוֹיפְלֶעבְּן מִיט עֶפֶּעס אַ נִיגוּן - וְוִיאַזוֹי עֶר קֶען דָאס נָאר זִינְגֶען! - וַוייל דִי מַעֲלָה פוּן אַ 'נִיגוּן', קֶען מֶען נִישְׁט אָפְּשַׁאצְן!

אוּן סְ'אִיז שׁוֹין פוּן לַאנְג עֶרְקְלֶערְט אִין רֶבִּינְ'ס וֶוערְטֶער, עֶטְלִיכֶע הוֹיכֶע תּוֹרוֹת פוּן דִי זַאךְ פוּן אַ 'נִיגוּן'! - **אוּן זֶעה בַּיים סוֹף פוּן דִי מַעֲשֶׂה פוּן דִי 'זִיבְּן בֶּעטְלֶערְס'** (בַּיים זֶעקְסְטְן טָאג), **דָארְט אִיז אַבִּיסְל מְרוּמָז דִי מַעֲלָה פוּן אַ 'נִיגוּן'!** - וַוייל דָארְט אִיז עֶרְקְלֶערְט: "אַז דֶער עִיקָר רְפוּאָה פוּנֶעם 'בַּת־מַלְכָּה' וָואס אִיז גֶעפַאלְן חֲלָשׁוּת, אִיז דוּרְךְ אַ 'נִיגוּן'! דָאס הֵייסְט: דוּרְךְ דִי 'צֶען עֶרְלֵיי נְגִינָה'! - זֶעה דָארְט! אוּן פַארְשְׁטֵיי גוּט וִוי וַוייט דִי זַאךְ דֶערְלַאנְגְט!

וַוייל אוֹיךְ דִי 'הֵיילִיגֶע נְשָׁמָה' פוּן יֶעדְן אִיד, וֶוערְט אָנְגֶערוּפְן 'בַּת־מֶלֶךְ', וִוי בַּאוואוּסְט (זֶעה דִי הַקְדָּמָה פוּן רַבִּי נָתָן זַ"ל צוּם סֵפֶר 'סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת'), אוּן זִי לִיגְט דָארְט וואוּ זִי לִיגְט בַּיי יֶעדְן אֵיינֶעם! מִיד אוּן פַארְפְלָאגְט אוּן אָפְּגֶעשְׁוַואכְט, דוּרְךְ אִירֶע 'עֲבֵירוֹת', דָאס זֶענֶען דִי 'צֶען עֶרְלֵיי פַיילְן' וָואס דֶער קֶענִיג הָאט אַרַיינְגֶעשָׁאסְן אִין אִיר, אוּן הָאט אִיר גֶעכַאפְּט! וִוי עֶרְקְלֶערְט דָארְט!

אוּן מְ'דַארְף הָאבְּן אַ 'צַדִּיק' אַ 'גְרוֹיסְן בַּעַל־כֹּחַ', וָואס קֶען אַרַיינְגֵיין אִין דִי אַלֶע פְלֶעצֶער וָואס זִי אִיז דָארְט אַרַיינְגֶעפַאלְן, אוּן אַרוֹיסְצִיעֶן פוּן אִיר דִי אַלֶע 'צֶען עֶרְלֵיי פַיילְן'! אוּן וִויסְן אַלֶע 'צֶען עֶרְלֵיי דְפִיקִין'! כְּדֵי עֶר זָאל וִויסְן וְוִיאַזוֹי אִיר אוֹיסְצוּהֵיילְן! אוּן צוּ זִינְגֶען אַלֶע 'צֶען עֶרְלֵיי נְגִינָה'! - וַוייל אִיר עִיקָר 'רְפוּאָה', אִיז דוּרְךְ 'נִיגוּן' אוּן 'שִׂמְחָה'! - אוּן פַארְשְׁטֵיי דָארְט נָאךְ זַאכְן! - אוּן דֶער עִיקָר אִיז: אַרוֹיסְצוּנֶעמֶען פוּן דָארְט 'גוּטֶע עֵצוֹת', אוֹיף זִיךְ צוּרִיקְצוּקֶערְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן בֶּאֱמֶת, "וַוייל "לֹא הַמִּדְרָשׁ הוּא הָעִקָּר, אֶלָּא הַמַּעֲשֶׂה" (אָבוֹת פ"א מי"ז)! "דֶער עִיקָר אִיז נִישְׁט דָאס 'לֶערְנֶען'! נָאר דִי 'מַעֲשֶׂה' וְוִיאַזוֹי זִיךְ אוֹיפְצוּפִירְן"!

דעם רבינ'ס מעשיות

נאמען ______________________

טעלפון ______________________

שטאט ______________________

בחינה אויף ספורי מעשיות

די דרייצנטע מעשה (8) - פון די זיבן בעטלירס (רמזי המעשיות)

א. איז געווען גרינג פאר'ן רבי'ן צו דערציילן די מעשה פון די זיבן בעטלערס?

- ❑ גרינג
- ❑ שווער
- ❑ זייער שווער

ב. איז אין די מעשה דא א כוונה אין יעדע ווארט אדער נאר אין יעדע ענין?

- ❑ אין יעדע ווארט
- ❑ אין יעדע ענין
- ❑ אין יעדע בלאט

ג. וואס פון די מעשה האט דער רבי נישט דערציילט?

- ❑ וואס ס'איז געווען די זיבעטע טאג
- ❑ וואס איז געווארן מיט דער בן מלך וואס מ'האט אים איבערגעגעבן די מלוכה
- ❑ביידע תשובות זענען ריכטיג

ד. וואס זאגט דער רבי אויב וואלט ער נאר געוואוסט די מעשה?

- ❑ ער האט נישט גערעדט פון דעם
- ❑ וואלט איך אויך געווען א חידוש
- ❑ וואלט איך אויך א ווילד חידוש געווען

ה. וואס האט דער רבי געזאגט אויף די מעשה?

- ❑ אז ס'איז א חידוש
- ❑ אז ס'איז א ווילד חידוש
- ❑ אז ס'איז זייער א ווילד חידוש

ו. וואס זאגט דער רבי אז ס'איז דא אין די מעשה?

- ❑ אסאך תורות
- ❑ זייער פיל מוסר
- ❑ ביידע תשובות זענען ריכטיג

ז. אויף וועלכע צדיק האט דער רבי געזאגט אז ער איז מרומז אין דער דריטער טאג?

- ❑ דוד המלך ע"ה
- ❑ שלמה המלך ע"ה
- ❑ שאול המלך ע"ה

ח. מיט וועלכע זאך זאגט דער רבי אז ער איז מרמז אויף דעם צדיק?

- ❑ די קוואל
- ❑ די הארץ פון דער וועלט
- ❑ דער אמת'ר איש חסד

ט. אויף וועלכע מעשה זאגט דער רבי אז ס'איז גרעסער פון אלע מעשיות וואס ער האט דערציילט?

- ❑ די מעשה פון חכם ותם
- ❑ די מעשה פון בעל תפלה
- ❑ די מעשה פון די זיבן בעטלערס

י. בונוס: אין וועלכע קאפיטל פון תהלים איז מרומז סודות פון די מעשה? (קוק אריין אין די רמזים אויף לשה"ק)

- ❑ אין קאפיטל ס'
- ❑ אין קאפיטל ס"א
- ❑ אין קאפיטל פ"א

יא. בונוס: אין וועלכע ווערטער איז מרומז דער אמת'ר איש חסד? (קוק אריין אין די רמזים אויף לשה"ק)

- ❑ ימים על ימי מלך
- ❑ חסד ואמת מן ינצרהו
- ❑ כן אזמרה שמך לעד

יב. וויפיל מאל איז דא די ווארט שמחה \ פרייליך וכד' אין די מעשה?

- ❑ 40
- ❑ 49
- ❑ 148

יג. וויפיל מעשיות איז דא אין סיפורי מעשיות?

- ❑ 12
- ❑ 13
- ❑ 14

יד. וואס איז דער סדר פון די מעשיות?

- ❑ זיבן בעלטלערס
- ❑ אבידת בת מלך
- ❑ חכם ותם
- ❑ רב ובן יחיד
- ❑ בעל תפילה
- ❑ מלך ענו
- ❑ בן מלך שהיה מאבנים טובות
- ❑ החיגר
- ❑ מבערגער ועני
- ❑ מזבוב ועכביש
- ❑ בן מלך ובן שפחה שנתחלפו
- ❑ מלך שגזר שמד
- ❑ ממלך וקיסר

טו. בונוס: אויף וועמען זאגט דער רבי אז ער ווערט אויך אנגערופן בת מלך? (קוק אריין אין שיחות הר"ן רע"ג)

- ❑ די גרויסע צדיקים
- ❑ די תלמידי חכמים
- ❑ די הייליגע נשמה פון יעדן איד

טז. בונוס: דורך וואס איז דער עיקר רפואה פון די בת מלך? (קוק אריין אין שיחות הר"ן רע"ג)

- ❑ דורך נגינה
- ❑ דורך שמחה
- ❑ דורך נגינה און שמחה

אשרינו שזכינו להתקרב לרבינו - מיט פיל הצלחה

די סיפורי מעשיות וואס דער הייליגער רבי האט דערציילט זענען קודש קדשים, זיין כוונה איז געווען אונז צו אויפוועקן פון טיפן שלאף, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט אז "די סיפורי מעשיות זענען מסוגל צו אויפוועקן פון שלאף.

דער הייליגער רבי האט געזאגט אז אין יעדע ווארט פון די הייליגע מעשיות זענען באהאלטן סודות התורה, און אפילו א פשוטער מענטש וואס וועט עס לערנען, קען ארויס נעמען פון דעם מוסר און התעוררות צו השם יתברך.

דעם רבינ'ס ליכט